

Sygn. akt I C 800/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2021 roku

Sąd Rejonowy w Grudziądzu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Marcin Kolasiński

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Magdalena Hausman

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2021 roku w Grudziądzu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **im. F. S. z siedzibą w G.**

przeciwko **S. S.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej S. S. na rzecz powódki (...) im. F. S. z siedzibą w G. kwotę 29.941,82 zł (dwadzieścia dziewięć tysięcy dziewięćset czterdzieści jeden złotych i 82/100) wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od 19 listopada 2019 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanej S. S. na rzecz powódki (...) im. F. S. z siedzibą w G. kwotę 3.992,00 zł (trzy tysiące dziewięćset dziewięćdziesiąt dwa złote i 0/100) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 800/20

UZASADNIENIE

(...) im. F. S. z siedzibą w G. wniosła pozew przeciwko S. S. o zapłatę kwoty 29.941,82 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od 19 listopada 2019 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu strona powodowa podała, że udzieliła pozwanej pożyczki w kwocie 28.500 zł, z której warunków biorąca pożyczkę nie wywiązała się. Umowa została wypowiedziana, a pożyczka stała się wymagalna 13 września 2019 roku. Na sumę dochodzoną pozwem składały się następujące kwoty: kapitał pożyczki w wysokości 26.994,37 zł, skapitalizowane odsetki naliczone do dnia wniesienia pozwu w wysokości 710,83 zł oraz niezapłacone odsetki zwykłe umowne naliczone do dnia postawienia pożyczki w stan wymagalności w wysokości 2.236,62 zł.

Nakazem zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym z 23 grudnia 2019 roku orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu (k. 9).

Od powyższego nakazu zapłaty pozwana S. S. wniosła sprzeciw, zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu. Strona pozwana podniosła zarzut nieudowodnienia istnienia i wysokości wierzytelności, braku wymagalności roszczenia, nieprzedstawienia wyliczenia dochodzonej kwoty, w tym sposobu naliczania odsetek, jak również nieudowodnienia otrzymania przez pozwaną jakiegokolwiek świadczenia (k. 11-14).

W piśmie procesowym z 10 czerwca 2020 roku strona powodowa wskazała sposób wyliczenia poszczególnych należności wynikających z pozwu (k. 24-26).

Pozwana w piśmie przygotowawczym z 23 czerwca 2020 roku zakwestionowała wymagalność roszczenia z uwagi na niedoręczenie jej wezwań do zapłaty i wypowiedzenia umowy, podważała przedstawione przez powoda rozliczenie płatności, podniosła zarzuty nieważności umowy na podstawie art. 58 § 3 k.c., zastosowania w niej klauzul niedozwolonych dotyczących pozaodsetkowych kosztów udzielenia pożyczki, oferowania konsumentowi usług nieodpowiadających jego potrzebom (ubezpieczenia pożyczki) i nierozliczenia składki ubezpieczeniowej w związku z przedwczesnym rozwiązaniem umowy, jak również wskazała, że klauzula zmiennego oprocentowania była niezgodna z zasadami współżycia społecznego (k. 54-59).

W pismach procesowych powódki z 15 lipca 2020 roku (k. 68-71) i 8 stycznia 2021 roku (k. 81-83) oraz w piśmie procesowym pozwanej z 29 grudnia 2020 roku (k. 85-87) strony podtrzymały swoje twierdzenia i odniosły się do argumentacji przeciwnika.

Sąd rozpoznał sprawę w postępowaniu zwykłym.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 14 listopada 2017 roku S. S. zawarła ze (...) im. F. S. z siedzibą w G. umowę pożyczki w wysokości 28.500 zł. Na mocy umowy biorąca pożyczkę otrzymała kwotę 17.702 zł (pkt 5 umowy), która została przelana na jej rachunek (pkt 6 umowy). Pożyczka miała być spłacana w miesięcznych ratach do 30 października 2027 roku (pkt 4 umowy oraz harmonogram spłaty). Strony przewidziały oprocentowanie kapitału pożyczki według zmiennej stopy procentowej, ustalonej przez zarząd (...) na podstawie zmian stopy referencyjnej NBP, która na dzień zawarcia umowy wynosiła 10 %, przy czym maksymalna wysokość odsetek nie mogła w stosunku rocznym przekroczyć dwukrotności wysokości odsetek ustawowych (pkt 7 umowy). Szacunkowa suma odsetek za cały okres obowiązywania umowy miała wynosić 16.736,55 zł (pkt 17 umowy). Roczna stopa oprocentowania zadłużenia przeterminowanego wynosiła dwukrotność sumy stopy referencyjnej NBP i 5,5 punktów procentowych i nie mogła w stosunku rocznym przekroczyć dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie (pkt. 20 i 22 umowy). Oprócz tego na koszty pożyczki składały się kwoty 6.270 zł tytułem prowizji, 2 zł tytułem wpisowego i udziału w (...) i 1.475 zł tytułem kosztów prowadzenia rachunku za cały okres trwania umowy (pkt 18 umowy). Szacunkowy koszt pożyczki wynosił 29.009,55 zł (pkt 16 umowy). (...) zastrzegł sobie prawo do wypowiedzenia umowy z 30-dniowym terminem wypowiedzenia i postawienia po upływie okresu wypowiedzenia całej pożyczki wraz z odsetkami w stan natychmiastowej wymagalności, m.in. gdy pożyczkobiorca nie zapłacił w terminie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy listem poleconym do zapłaty w terminie nie krótszym niż 14 dni roboczych od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy (pkt 28 umowy). Ponadto pożyczkobiorca zobowiązał się do informowania Kasy o każdej zmianie danych osobowych oraz o zmianie adresu (pkt 34 i § 44 regulaminu). Zabezpieczeniem spłaty pożyczki była umowa ubezpieczenia indywidualnego zawarta przez biorącą pożyczkę z (...) na wypadek śmierci pożyczkobiorcy albo utraty, wskutek nieszczęśliwego wypadku, zdolności do wykonywania pracy, którego koszt wynosił 4.526 zł i który został pokryty z kapitału pożyczki w dniu zawarcia umowy (pkt 23 umowy).

Dowody:

- umowa pożyczki z 14.11.2017 r. (k. 29-32),
- regulamin udzielania kredytów i pożyczek konsumenckich (...) (k. 33-34),
- tabela prowizji i opłat dla pożyczek i kredytów (k. 35),
- harmonogram spłaty (k. 36-37),
- zestawienie operacji na rachunku płatniczym (k. 51-52, 73-74),

- potwierdzenie przelewu składki ubezpieczeniowej (k. 75),
- wniosek i polisa ubezpieczeniowa (k. 76-77).

S. S. nie zapłaciła rat pożyczki, których suma przekroczyła dwa okresy płatności. W związku z tym (...) pismami z 9 sierpnia 2018 roku i 10 września 2018 roku wezwała biorąc pożyczkę do zapłaty zaległości w terminie 14 dni roboczych, a następnie pismem z 4 grudnia 2018 roku wypowiedziała umowę z 14 listopada 2017 roku z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. W pismach wzywających do zapłaty S. S. była informowana o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Korespondencja dla S. S. kierowana była na adres wskazany w umowie przez biorącą pożyczkę (ul. (...), (...)-(...) W.). Wypowiedzenie umowy wróciło do nadawcy z adnotacją „adres nieaktualny”. S. S. zaktualizowała w (...) swój adres korespondencyjny 22 lipca 2019 roku.

Dowody:

- wypowiedzenie umowy z 4.12.2018 r. z potwierdzeniem odbioru (k. 38-39),
- wezwanie do zapłaty z 9.08.2018 r. z potwierdzeniem nadania (k. 40-41),
- wezwanie do zapłaty z 10.09.2018 r. z potwierdzeniem nadania (k. 42-43),
- oświadczenie o aktualizacji adresu (k. 72).

Po upływie okresu wypowiedzenia, tj. z dniem 13 września 2019 roku, cała pozostała należność z tytułu pożyczki została postawiona w stan wymagalności. Z tytułu przedmiotowej umowy S. S. dokonała wpłat w łącznej wysokości 1.505,63 zł, które zostały zarachowane na poczet kapitału pożyczki. Na dzień wniesienia pozwu zadłużenie wynikające z umowy wynosiło: 26.994,37 zł tytułem kapitału pożyczki (28.500 zł – 1.505,63 zł), 710,83 zł tytułem skapitalizowanych odsetek naliczonych do dnia wniesienia pozwu oraz 2.236,62 zł tytułem niezapłaconych odsetek zwykłych umownych naliczonych do dnia postawienia pożyczki w stan wymagalności.

Dowody:

- wydruk operacji na rachunku S. S. (k. 44-48, 51-52, 73-74),
- tabela rozliczenia odsetek (k. 49-50).

Sąd zważył, co następuje:

Przedstawiony powyżej stan faktyczny ustalony został w oparciu o dokumenty przedłożone przez stronę powodową, które – w ocenie sądu – stanowiły w pełni wiarygodną podstawę ustaleń faktycznych.

Powódka dochodziła roszczenia przeciwko pozwanej na podstawie umowy pożyczki. Zgodnie z art. 720 § 1 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W niniejszej sprawie za okoliczności bezsporne można było uznać samo zawarcie umowy pożyczki między stronami, jak również niewywiązanie się pozwanej z warunków umowy, któremu to faktowi strona pozwana na żadnym etapie postępowania nie zaprzeczyła (art. 230 k.p.c.).

Sąd uznał roszczenie powódki za udowodnione co do wysokości, a to na podstawie przedłożonych przez stronę powodową wydruków i zestawienia operacji na rachunku pozwanej (k. 44-48, 51-52, 73-74) oraz tabeli rozliczenia odsetek (k. 49-50). Dokumenty te, jak każdy inny dowód, podlegały ocenie wiarygodności i mocy dowodowej według wskazań zawartych w art. 233 § 1 k.p.c. Wynikały z nich szczegółowo operacje dokonywane przez pozwaną na rachunku, saldo zadłużenia oraz jakie należności składały się na tenże dług. W sposób szczegółowy i przekonujący

przedstawiały, w jakiej części pożyczka została spłacona, jaka była wysokość i struktura zadłużenia z tytułu umowy, jak i sposób wyliczenia odsetek zwykłych i za opóźnienie. Zgodzić należało się z argumentacją powódki, że zarzuty strony pozwanej odnośnie do niewykazania wysokości roszczenia miały charakter ogólnikowy i nie wskazywały, jakie konkretnie uchybienia w wyliczeniu kwot popełniła powódka, wobec czego nie podważały wiarygodności tychże dokumentów. Wydruki z systemu informatycznego powódki należało uznać za dokument w świetle dyspozycji art. 77³ k.c. i 243¹ k.p.c.

W ocenie sądu, roszczenie powódki było wymagalne i nie zostało wniesione przedwcześnie. Strona powodowa przedłożyła bowiem pisma z wezwaniami do zapłaty i wypowiedzeniem umowy wraz z potwierdzeniami nadania i doręczenia (k. 38-43). Faktem jest, że pozwana nie odebrała z pewnością pisma z wypowiedzeniem umowy (przesyłka wróciła do nadawcy z adnotacją „adres nieaktualny”) i prawdopodobnie nie odebrała pism z wezwaniami do zapłaty (powódka przedłożyła jedynie potwierdzenia nadania korespondencji). Tym niemniej, w świetle punktu 34 umowy oraz § 44 regulaminu, biorąca pożyczkę zobowiązała się do informowania powódki o zmianie adresu i – zdaniem sądu – to pozwaną obciążały skutki niewywiązania się z tego obowiązku. O tym, że miała ona świadomość konieczności podania nowego adresu, świadczył fakt dokonania aktualizacji danych, co uczyniła 22 lipca 2019 roku (k. 72). Wysyłając wcześniejszą korespondencję na jedyny znany adres, pożyczkodawca dał pozwanej wystarczającą możliwość zapoznania się ze złożonymi oświadczeniami (art. 61 § 1 k.c.). Brak faktycznego zapoznania się pozwanej z treścią tych oświadczeń był więc wyłącznie jej winą. Uznanie skuteczności tych doręczeń nie wynikało przy tym z art. 139 § 1 k.p.c., który ma zastosowanie w postępowaniu sądowym. Przyjęcie stanowiska prezentowanego przez stronę pozwaną prowadziłoby do trudnej do zaakceptowania sytuacji, w której pożyczkobiorca mógłby zmienić adres zamieszkania i nie poinformować o tym pożyczkodawcy, a ten nie miałby możliwości skutecznego wypowiedzenia umowy. Za chybną sąd uznał również argumentację pozwanej zawartą w piśmie procesowym z 23 czerwca 2020 roku (k. 54-59), że nie wiadomo, czy w korespondencji adresowanej do pozwanej zawarte były dokumenty związane z rozwiązaniem umowy. Mając na uwadze, że operatorzy pocztowi nie potwierdzają zawartości przesyłek, przyjęcie stanowiska pozwanej w zasadzie uniemożliwiałoby udowodnienie doręczenia adresatowi jakiegokolwiek korespondencji, gdyby ten takiemu faktowi nawet fałszywie zaprzeczył. Nadmienić można, że powódka nie miała żadnego interesu w tym, żeby wysłać do pozwanej pustą przesyłkę, a wręcz przeciwnie - aby rozwiązać umowę, z której biorąca pożyczkę nie wywiązywała się, musiała zachować wszelkie warunki przewidziane w umowie i przepisach prawa.

Ponadto, zdaniem sądu, powódka należycie spełniła wszystkie ustawowe wymogi związane z wypowiedzeniem umowy przewidziane w art. 36 ust. 1a ustawy z 5 listopada 2009 roku o spółdzielczych kasach oszczędnościowo kredytowych (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 1643 ze zm.) w zw. z art. 75 i 75c ustawy z 29 sierpnia 1997 roku - Prawo bankowe (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 1896 ze zm.). Z przedłożonych przez powódkę dokumentów wynikało bowiem, że przed wypowiedzeniem umowy pozwana została wezwana pismami z 9 sierpnia 2018 roku i 10 września 2018 roku do zapłaty zaległości, jak i poinformowana o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia (k. 40 i 42). Co prawda strona powodowa, jak już wspomniano, nie przedłożyła dowodu odbioru tych dokumentów przez pozwaną, a jedynie dowody nadania (k. 41 i 43), to w świetle całokształtu okoliczności faktycznych sprawy sąd nie znalazł uzasadnionych podstaw, ażeby odmówić wiarygodności twierdzeniom powódki co do wysłania pozwanej tychże pism.

Sąd nie podzielił również twierdzeń strony pozwanej odnośnie do zastosowania w umowie klauzul niedozwolonych dotyczących pozaodsetkowych kosztów udzielenia pożyczki (art. 385¹ § 1 k.c.). Na koszty te składały się kwoty 6.270 zł tytułem prowizji, 2 zł tytułem wpisowego i udziału w (...), 1.475 zł tytułem kosztów prowadzenia rachunku za cały okres trwania umowy (pkt 18 umowy) oraz 4.526 zł tytułem zabezpieczenia umowy w formie ubezpieczenia na wypadek śmierci lub utraty zdolności do pracy.

Co do prowizji, to wynosiła ona 6.270 zł i stanowiła około 35 % udzielonej pożyczki, tj. kwoty otrzymanej przez pozwaną „na rękę” (17.702 zł). Trudno więc, zdaniem sądu, byłoby uznać tę opłatę za wygórowaną i rażąco naruszającą interesy konsumenta, czego wymaga dyspozycja art. 385¹ § 1 k.c. Według sądu, wysokość prowizji była adekwatna do kwoty pożyczki i okresu kredytowania. Sama możliwość pobierania prowizji za udzielenie pożyczki nie jest kwestionowana

(wynika wprost z art. 36 ust. 2 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo kredytowych w zw. z art. 69 ust. 1 in fine Prawa bankowego), pod warunkiem, że opłata ta odzwierciedla rzeczywiste koszty związane z udzieleniem czy obsługą umowy i nie służy obejściu innych przepisów, zwłaszcza dotyczących odsetek maksymalnych (art. 359 § 2¹ k.c.). Powódka w piśmie procesowym z 15 lipca 2020 roku (k. 68-71) wskazała, jaki charakter miała prowizja (wynagrodzenie za ryzyko związane z udzieleniem pożyczki), według jakich kryteriów (wysokość pożyczki i okres kredytowania) i za jakie czynności została naliczona (rozpatrzenie wniosku kredytowego, przygotowanie i zawarcie umowy). Trudno przy tym wymagać, żeby pożyczkodawca w sposób szczegółowy wykazał każdy koszt związany z zawarciem konkretnej umowy, biorąc pod uwagę, że ich ponoszenie związane było z funkcjonowaniem Kasy jako instytucji oferującej i sprzedającej wiele tego typu produktów.

W ocenie sądu nie naruszała również interesów pozwanej jako konsumenta opłata za prowadzenie rachunku w wysokości 1.475 zł za cały okres trwania umowy, tj. 10 lat. Wynosiła ona więc 12,50 zł miesięcznie i można ją uznać za powszechnie obowiązującą na rynku. Ponadto, jak wskazała powódka w piśmie procesowym z 15 lipca 2020 roku, opłata ta została naliczona jedynie za czas obowiązywania umowy, co łącznie dawało jedynie kwotę 87,50 zł (k. 69).

W przypadku wpisowego i udziału w (...) (2 zł), to już tylko ze względu na wysokość tej opłaty nie powinna ona być badana z punktu widzenia art. 385¹ § 1 k.c.

Jeżeli natomiast chodzi o ubezpieczenie na wypadek śmierci lub utraty zdolności do pracy (4.526 zł), to przede wszystkim podkreślenia wymaga, że ubezpieczenie takie stanowi powszechny i dopuszczalny sposób zabezpieczenia pożyczek czy kredytów. Z tego względu nie można tego traktować jako proponowanie konsumentowi usługi finansowej nieodpowiadającej jego potrzebom lub nieadekwatnej do charakteru usługi, tzw. misselling. Mając na uwadze okres, na który została zawarta umowa (10 lat), wysokość składki ubezpieczeniowej trudno uznać za wygórowaną i to w stopniu rażącym, gdyż wynosiła 452,60 zł rocznie. Wzajemne świadczenia stron umowy ubezpieczenia uznać należało za ekwiwalentne. Strona powodowa wykazała również fakt zapoznania się pozwanej z warunkami ubezpieczenia, przedkładając wniosek i polisę z podpisami pozwanej (k. 76-77).

Co do zarzutu strony pozwanej odnośnie do braku rozliczenia składki ubezpieczeniowej w związku z zakończeniem umowy przed upływem okresu, na który została zawarta, to zgodzić się należy z argumentacją powódki, że kwestia ta powinna być rozstrzygnięta między pozwaną jako ubezpieczającą i ubezpieczoną a (...) jako ubezpieczycielem. Powódka nie była stroną umowy ubezpieczenia, a jedynie pokryła z kapitału pożyczki składkę ubezpieczeniową.

Reasumując, ogółem pozaodsetkowe koszty pożyczki (6.270 zł + 87,50 zł + 2 zł + 4.526 zł = 10.885,50 zł) stanowiły około 61,5 % kwoty, którą pozwana rzeczywiście otrzymała (17.702 zł). Jak już wspomniano, biorąc pod uwagę wysokość pożyczki i okres kredytowania, koszty te nie były wygórowane. Mieściły się przy tym w granicach przewidzianych w art. 36a ustawy z 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r., poz. 1083 ze zm.).

W przypadku zastosowanej w umowie klauzuli zmiennego oprocentowania (pkt 7 umowy), trudno ją uznać za niezgodną z zasadami współżycia społecznego. Odwoływała się ona bowiem do obiektywnego czynnika, jakim była stopa referencyjna NBP. Ponadto w postanowieniu umownym wyraźnie wskazano, że maksymalna stopa procentowa nie może w stosunku rocznym przekroczyć dwukrotności wysokości odsetek ustawowych, co pozostawało w zgodzie z art. 359 § 2¹ k.c. Nadmienić przy tym należy, że oprocentowanie pożyczki w chwili zawarcia umowy wynosiło 10 % (co wynikało wprost z umowy) i nie uległo zmianie aż do dnia jej zakończenia, na co strona powodowa wskazała w piśmie procesowym z 8.01.2021 roku (k. 81-83).

Wobec przytoczonej w akapitach poprzedzających argumentacji, sąd nie podzielił twierdzenia strony pozwanej co do nieważności umowy pożyczki z 14 listopada 2017 roku w myśl art. 58 § 3 k.c.

Mając powyższe na uwadze, sąd w całości uwzględnił roszczenie powódki, o czym orzeczono w punkcie I. sentencji wyroku.

O odsetkach umownych za opóźnienie orzeczono w myśl art. 481 § 1 i 2¹ k.c., zasądzając je od dnia wniesienia pozwu.

O kosztach procesu w punkcie II. wyroku orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Powódka wygrała niniejszą sprawę w całości, w związku z czym należał się jej zwrot od pozwanej wszystkich poniesionych kosztów procesu, na które składały się opłata sądowa od pozwu w kwocie 375 zł, wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w wysokości 3.600 zł (§ 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych /tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 265/) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.